



NÁŠ DOMOV

Ročník 22 / 2005

Číslo 1 / 76

O PREDSAVZATIACH, alebo: každý sa môže zmeniť

Predsavzatia vychádzajú z rozhodnutia niečo vykonať voči druhým, alebo niečo zmeniť na sebe.

Tie prvé majú povahu plánovania činnosti, napr. v domácnosti, spoločnosti, alebo na pracovisku. Rodia sa vo chvíli, keď hodnotíme to, čo sme urobili, alebo čo máme urobiť. Ich cieľom je istá produktívna, výrobná činnosť. Majú viacmenej materiálny charakter.

Tie druhé sa týkajú vlastného, skôr osobného života a vlastnej premeny. Vedú k sebazdokonaľovaniu. Mohli by sme ich zamerať na viac oblastí.

Nakoľko naša existencia nie je možná bez fungujúceho tela, predsavzatia k jeho zachovaniu sa môžu týkať rozhodnutia nefajčiť, neviazať sa na častú konzumáciu alkoholu v akejkoľvek podobe, prehodnotiť spôsoby výživy a zbaviť sa jednotvárnosti (napr. častého konzumovania mäsa, tukov, prílišného solenia a sladenia) posilňovať telo fyzickou prácou, či pravidelným športovaním a pohybom na zdravom vzduchu, či v prírode. Zanedbávanie týchto faktorov telesného života môže viesť k jeho bolestnému prežívaniu a podstatnému skráteniu.

A pretože žijeme medzi ľuďmi, dôležité sú prehodnotenia našich vzťahov k nim a predsavzatia vedúce k vzájomnému porozumeniu, akými sú snaha byť tolerantným, pozorným, pomôcť iným (či už fyzicky, alebo duševne). Veľký význam tu má dôsledná rodičovská starostlivosť a vedenie mladých k dokonalosti.

A napokon sú tu úlohy voči vlastnej duši, akými sú účasť na verejnom kultúrnom a spoločenskom živote, čítanie kníh, dôsledný výber televíznych a rozhlasových programov a opustenie nezmyselných relácií, rozhovory o vlastnom duchovnom rozvoji.

Súlad tela, duše a ľudí, s ktorými žijeme sú základom nášho šťastia. Kristus povedal: Buďte dokonalým ako je dokonalý váš nebeský Otec (Mt. 5,

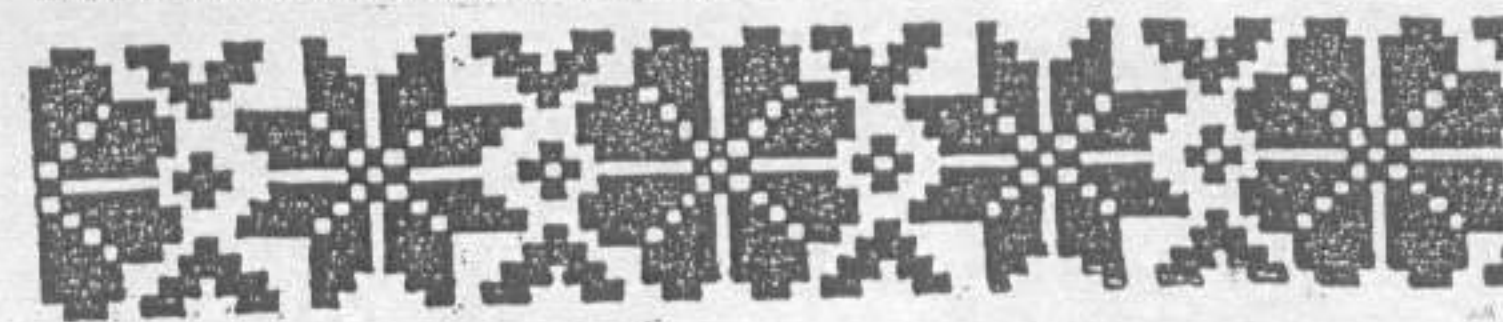
48). Cesta k dokonalosti je ťažká. Vyžaduje každodenné hodnotenie vlastného konania a na jeho základe prijímanie predsavzatí do krátkej i ďalekej budúcnosti. Bez sebahodnotenia, prijímania predsavzatí a kontroly ich plnenia to neide.

Koľko predsavzatí ľudia už poprijímali: na Nový rok, v čase narodenín, ukončenia štúdia! Ako často odkladali ich splnenie a nakoniec ich ani nedodrжали. Koľkí z toho, o čom hovoríme, podcenili! A koľkí ani nerozmýšľajú o sebe, žijú len tak, zo dňa na deň, prázdno, alebo ešte horšie: ničia svoje telo, zanedbávajú vzťahy k druhým, alebo zo závidosti konajú úmyselné zlo a sami sa tým stávajú nešťastnými. To vedie k ochromeniu ich tela a predčasnemu odchodu zo života. A predsavzatia sú aj takí, ktorí zápasia so sebou, prekonávajú sa a smerujú k istej dokonalosti.

Keď vidia, aký je svet okolo nich, nemusia byť šťastní. Ale vytvorili veľké diela: postavili domy, vychovali dobré deti a žijú plnohodnotným životom. A to im dáva právo spokojne odísť z tohoto sveta. To preto, že usilovali o múdre naplnenie času, ktorý im bol daný pre život na tejto Zemi. Ale vždy ostávajú otvorené cestičky pre ďalšie zdokonaľovanie sa. Každý sa môže zmeniť, ak sa neuspokojí s tým, čo je, ak chce. A ak je slabý, môže vyhľadať pomoc u druhých, ktorí mu nedovolia padnúť.

*** **

Pekne o tom píše Anton Hlinka v knihe: KAŽDÝ SA MOŽE ZMENIT', ktorú vydalo vydavateľstvo Don Bosco v Bratislave r. 1994.



JAZYKOVÉ OKIENKO, alebo okienko o jazyku

Čo raz z úst vypustiš, to ani štyrma koňami naspäť nevtiahneš.

Štebocú si ako lastovičky.

Kto tam bude jeho kotkodákanie počúvať!

Ten má v hlave hlúby, čo zvie hneď vytrúbi.

Jazyk je bez kostí, ale kosti láme.

Never všetkému, čo počuješ, a nehovor všetku, čo myslíš!

Hovoriť striebro, mlčať zlato.

Nevítaj, rozštiepiš!

Bojazlivý pes viac šteká, ako hryzie.

DISCIPLÍNA V TELEVÍZII

Televízia ako kultúrna inštitúcia by mala plniť nielen zábavnú, ale aj výchovnú funkciu. Jedným z cieľov výchovy je aj výchova k presnosti a presnosť je požiadavkou disciplíny. Televízia by mala ísť v tomto smere príkladom. Mala by presne začínať programované čísla, aby sa aj poslucháči učili presne pristupovať k zapnutiu zvoleného programu. Televízia, najmä komerčná, je od tohoto prístupu veľmi ďaleko. Reklama, ktorou zahlcujú čas diváka posúva začiatok vysielania programovanej relácie aj o 10 minút. Ak si na to zvyknete a niekedy si svoju zvolenú reláciu zapnete o tých 10 minút neskôr, prišli ste o jej začiatok. A tak si môžete zanaďávať od srdca. Na koho? Nuž, na šéfa televízie!

A potom takto vychovaní, aj my tak konáme. TV nás vedie k tomu, že napr. dohodnutý čas stretnutia a dané slovo bývajú pre nás nezáväzná. A ešte nás aj učí mrzko nadávať! Ešteže autobusy nás vedú k presnosti a osobnej disciplíne!

Inou vecou je reklama v prestávkach filmov. Tá slúži na odskočenie si, urobenie kavičky, alebo na umytie riadu. Len nie na vypočutie si propagácie výrobkov. A keď, tak aj po neustálych opakovaníach reklám, nevieme o čom trop bolo. Vieme len, že Taster ide po Madone, Madona po ... ale prečo, to naozaj neviem! Ozaj, nemohol by ísť divák po riaditeľovi televízie? A s dobrou dlhou palicou?

Nuž čo? Tak je náš život! Nebyť tých kiksov, ani by sme sa nemali na čom baviť! Ale, nie je to gogofovský smiech cez slzy?

NEZAMESTNANOSŤ

V LIPTOVSKÉJ OSADE K 31. 12. 2004

Ku koncu roku 2004 dosiahol počet nezamestnaných u nás 119, z toho bolo 62 mužov a 57 žien. Všetkým týmto vypláca Sociálna poisťovňa dávky v hmotnej núdzi. Zaujímavé je, že z tohoto počtu je 50 uchádzačov o zamestnanie menej ako 6 mesiacov, teda čerstvých nezamestnaných, 14 do 1 roka, 29 do 2 rokov a 26 viac ako 2 roky.

Čím vyššie vzdelanie majú nezamestnaní, tým menej je na podpore. So základným vzdelaním je ich 32, vyučených 55 a so stredným odborným vzdelaním bez maturity 15 a s maturitou 16.

O zamestnanie sa podľa pracovného zaradenia uchádza 9 pracovníkov s kvalifikáciou pre tretí sektor, 12 pre služby a obchod, 13

pre poľnohospodárstvo, 22 pre rôzne robotnícke profesie a 62 robotníkov a nekvalifikovaných.

Zdá sa, že keď porovnáme počet občanov so základným vzdelaním a tzv. vyučených (87) s počtom občanov nekvalifikovaných a robotníkov (84), obe kritériá sa zhodujú. Čím je nižšie vzdelanie a kvalifikácia občanov, tým je väčšia ich nezamestnanosť.

V percentách vyjadrené, z približne 841 tzv. ekonomicky aktívnych občanov 119 nezamestnaní tvoria 14 %. V porovnaní s obdobím sčítania ľudu r. 2001, kedy bolo 152 nezamestnaných, t.j. 18,1 %, zamestnanosť sa zvýšila. Aj napriek tomu je nezamestnanosť v obci, ktorá patrí do jedného z najpriemyselnejších okresov Slovenska, veľmi vysoká. V obci je 496 domácností. Na každú štvrtú domácnosť pripadá jeden nezamestnaný. Ak odrátame domácnosti dôchodcov, potom tento podiel je ešte vyšší.

Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Ružomberku

Náš domov číslo 1 / 2005

Strana 3

Kapitolka z dejín obce:

OSLOBODENIE OBCE

Posledné marcové a prvé aprílové dni roku 1945 znamenali ore Liptovskú Osadu prechod frontu. V tom čase bolo u nás akési vojenské vákuum. Nemci opustili obec a z oblasti Hiadefského sedla k nám prichádzali prvé vojenské jednotky Červenej armády. Naša dolina bola označená ako DOLINA PARTIZÁNOV.

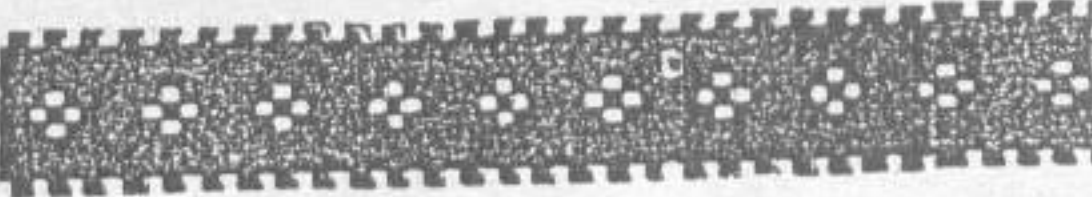
27. marca smerovala do L.Osady trestná výprava, ktorá mala vypáliť dedinu a zlikvidovať občanov. Vojenské jednotky Červenej armády túto výpravu rozprášili. V zápätí bola vyslaná k nám nová výprava. Omnoho silnejšia. Bola podporovaná tankami. Ruskí vojaci rýchlo opúšťali obec. Jeden z nich sa skryl za rohom starej budovy lesnej správy a mal hodením balíka granátov zlikvidovať blížiaci sa tank. No tento z kanóna vopred vystrelil do budovy bývalého obecného úradu a vyletené dvere vojaka zabil. Druhého zastrelili pri moste na Lúžňanskej strane.

Nemci obsadili dedinu a sústredili 70 občanov za účelom odstrelenia. Len zásluhou farára Vaverčáka a ruských vojakov, ktorí padli sa poprava neuskutočnila. Horela časť obce Pod cestou a Krivý kút. Obec obsadili na 8 dní nemeckí a maďarskí vojaci. Veľká noc 1945 bola najsmutnejšou v dejinách obce.

No, Červená armáda sa pohla od Hiadefského sedla a v bojoch spojených s bombardovaním 4. apríla oslobodila Liptovskú Osadu.

Do obce vstúpili ruskí a rumunskí vojaci. Ľudia, ktorí sa ukrývali v dolinách pri obci, sa vrátili domov k svojmu tradičnému životu. Po krátkom čase, asi začiatkom mája, ruské vojská opustili obec.

S úctou si spomíname na obeť 2. svetovej vojny.



OPRAVA

V predchádzajúcom čísle Nášho domova sme sa v článku O ŠLÁTOVCOCH dopustili chyby.

V 5. odseku má byť: Tretí syn Štefan so Žofiou Čirikovou mal syna Vendelín, ktorý dal život Emilovi a Rudolfovi. Ostatnú časť odseku si podčiarknite.

Vo 4. odseku opravte jeho koniec takto: S Annou Geršňovou jedno a to Alojziu, ktorá sa vydala za Juraja Kurillu.

V 3. odseku k 1. vete pridajte za Ondreja „a Štefana“ 2. vetu opravte takto: Ján sa oženil s Máriou Šiculiakovou (* 1876). Odsek doplňte o text z 5. odseku, ktorý ste podčiarkli a čítajte ho takto: Štefan mal s Magdou Drozdíkovou..... K menám jeho synov pridajte ešte Jána.

Prepáčte, článok sme šli horúcou ihlou. S Vendelínom a Štefanom sme to nemali ešte jasné. Ale toto by už malo byť dobre!

Osadské rody:

ĎURICOVSKÝ ROD

O rode máme pomerne dobré informácie. Za prarodičov môžeme považovať Matúša a Dorotu Ďuricovcov, narodených okolo roku 1740, ktorí prišli do Liptovskej Osady pravdepodobne okolo roku 1770 aj so synom Matejom (* asi roku 1761) a Jánom (* asi roku 1762). Keď sa usadili, narodili sa im tu v rokoch 1772-93 3 dievčatá a potom syn Pavol, Andrej I. a II., o osude ktorých nič nevieme.

Syn Matej si vzal za manželku istú Zuzanu, s ktorou mal 22. 4. 1781 syna Matúša a asi r. 1785 syna Jána.

Syn Mateja a Zuzany, Matúš, s istou Máriou mal v rokoch 1807-26 10 detí. Pri súpise obyvateľov v roku 1825 sa uvádzajú ako žijúci: rodičia Matúš a Mária, a deti Mária, Matúš, Anna, Zuzana, Ján, Žofia a Martin I. Z nich si založil rodinu Matúš (* 23. 8. 1810), ktorý s Annou Ťupekovou mal 3 deti, z nich najmladšieho Juraja. **Juraj s Annou Kľubicovou mal roku 1859 syna Juraja, ktorý zomrel 22. 3. 1863, roku 1870 mŕtvo narodené dieťa, potom syna Jána, ktorý zomrel ako 21-ročný mládenec a 10. 7. 1873 Štefana, ktorý bol staršej generácii známy ako obecný sluha, boženík, a po ňom dcéru Máriu (* 1879 a + 17. 8. 1881).**

Dcéra Márie Anna bola slobodnou matkou a mala syna Mateja (18. 2. 1839), o ktorom viac nič nevieme. Nič nevieme ani ostatných deťoch Matúša.

Syn Mateja a Zuzany Ján (* asi roku 1785) sa oženil s istou Dorotou. S ňou sa mu narodilo 7 detí. Aj jeho rodina sa v súpise obyvateľov z roku 1825 spomína. Mal však samé dievčatá. A roku 1825 sa ako žijúce spomínajú ešte 4. Posledná, Žofia II., sa narodila po súpise. Z týchto dievčat Mária bola slobodnou matkou a 5. 2. 1836 porodila syna Mateja, ktorý asi zomrel, lebo matriky ho ďalej nespomínajú.

Druhý syn praotca Matúša, s ktorým tento prišiel do Liptovskej Osady, bol Ján (* 1762ñ. Ten sa oženil s istou Zuzanou. Mal s ňou 3 deti: dievča, syna Ondreja a dievča. Syn Ondrej mal 2 ženy: Máriu (* 1790) a Annu (* 1795). Od 1. ženy, Márie, sa narodil syn Matej (r.1813), ktorý mal s istou Annou 5. 12. 1833 syna Štefana. Od druhej ženy mal syna Pavla a ešte ďalších chlapcov. Pavol a Ondrej sa s rodinou v súpise obyvateľov z roku 1825 spomínajú Pavol (* 28. 1. 1815) sa oženil so Zuzanou Čirikovou (* 10. 8. 1811 a + 21. 2. 1882 v 62. roku života). Zuzana r. Čiriková porodila 19. 12. 1840000 syna

Ondreja. Brat Matúš, ktorý sa v súpise obyvateľov spomína, a ďalší bratia: Ondrej a Ján, narodení ešte pre rokom 1825, neskôr zomreli, alebo sa odsťahovali. Poslední z Ondrejovej vetvy: Štefan (* 5. 12. 1833) a Ondrej (* 19. 12. 1840) sa v matrikách ďalej neuvádzajú

*** **

Jediným pokračovateľom rodu Ďurica ostal teda Štefan, narodený 10. 7. 1873.

Štefan založil mohutnú rodinu, ktorá prežila dodnes. Jeho dcéra Magdaléna sa vydala za Karola Nemsilu, syn Štefan s istou Julianou mal krásnu dcéru Eržiku a adoptoval si ešte Annu. Obe boli bezdetné. Dcéra Anna sa vydala za Henricha Mráza, s ktorým mala syna Henricha. Emília si vzala istého Piksu z Pofska, za ktorým odišla do jeho vlasti. Pavlína sa vydala za Pavla Veseloivského a narodil sa im syn Mettod, ktorý mal s Magdalénou Poliakovou 3 chlapcov a dcéra Valéria, ktorá so Zoltánom Fukasom mala dve deti: Miroslavu Fukasovú, ktorá sa vydala za Felixu Málíka, a Ivana Fukasa, ktorý si vzal Máriu Glembovú. Obaja majú svoje rodiny. Alojzia Ďuricová si ako druhá manželka vzala Jána Vlniešku, s ktorým mala medzi nami žijúceho syna Juraja Vlniešku. Najmladší syn Teofil (* 20. 12. 1912) s Magdalénou Šomegovou mal 3 deti: Dominika Ďuricu, Blaženu, vydatú za Jána Málíka a Mariána Ďuricu. Všetci majú svoje rodiny.

*** **

Keď si záujemci o rod urobia na základe tohoto textu náčrtok jeho členenia, dostanú jasný obraz o vývoji rodu. Tento si z priestorových dôvodov na stránkach nášho časopisu nemôžeme dovoliť.

**ČLENOVIA A PRIAZNIVCI
MATICE SLOVENSKEJ!**

**DARUJTE 2% DANE
KTORÚ STE ZAPLATILI R. 2004
MATIČNEJ NADÁCII**

**POKY K POUKAZOVANIU, TLAČIVÁ
VYHLÁŠENIA A PÔTVRDENÍ O ZAPLA-
TENÍ DANE VAM POSKYTNÉ E.ŠIPKA**



NÁŠ DOMOV

Časopis Obecného úradu v Liptovskej Osade.

I. číslo 22. ročníka (2005), v poradí 76. číslo. Vyšlo k 1.3.2005.

Zodpovedný redaktor: Doc.Dr.Emil Šipka,CSc